

Föredragbeteckningar

Dynamik kallas allt som har med tonstyrkan att göra.
Här följer några dynamiska beteckningar:

<i>ff</i> (fortissimo)	= mycket starkt
<i>f</i> (forte)	= starkt
<i>mf</i> (mezzoforte)	= måttligt starkt
<i>mp</i> (mezzopiano)	= måttligt svagt
<i>p</i> (piano)	= svagt
<i>pp</i> (pianissimo)	= mycket svagt

mera sällan förekommer:

<i>fff</i> (forte-fortissimo)	= så starkt som möjligt
<i>ppp</i> (piano-pianissimo)	= så svagt som möjligt

För att ange *gradvis* tilltagande eller avtagande tonstyrka skriver man:

	= crescendo <i>cresc.</i> = tilltagande
	= diminuendo <i>dim.</i> = avtagande
morendo	= bortdöende

För att framhäva en betoning/ accentuering av en ton/ ackord används:

sforzando / sforzato	<i>sf sfz</i>
forzando / forzato	<i>fz</i>

Marcato (***marc.***) gäller oftast en följd av toner.

Vid enstaka toner används $\wedge$ eller $>$

Tempo beteckningar

Den hastighet som ett stycke skall utföras i anges genom en tempobeteckning.

Här följer några vanliga tempobeteckningar:

Grave	= allvarligt, långsamt
Largo	= brett, långsamt
Lento	= långsamt
Adagio	= långsamt
Larghetto	= tämligen långsamt
Andante	= lugnt gående
Andantino	= något rörligare än andante
Moderato	= måttligt rörligt, raskare än andante
Allegretto	= tämligen raskt
Allegro	= raskt
Vivace	= livligt

Presto = snabbt
Prestissimo = mycket snabbt

Några termer anger *gradvis* förändring av tempo:

Accelerando (acc.) = tilltagande hastighet
Stringendo (string.) = tilltagande hastighet
Ritardando (rit.) = avtagande hastighet
Ritenuto (riten.) = återhållet, bredare
Allargando (allarg.) = bredare och starkare
Rallentando (rall.) = tillbakahållande

För att återgå till tidigare angivet tempo används termerna:

a tempo, ***tempo I*** eller ***tempo giusto***

Rubato anger en förändring av grundtempot så att en ökning eller ett tillbakahållande av hastigheten uppstår.

Fermat (hållplats) används då en enstaka ton skall förlängas och oftast då intill sitt dubbla värde.

Tenuto (ten.) används för att tänja ut tonens tidsvärde

Metronom MM

 = 60 anger att 60 fjärdedelar spelas på en minut

 = 96 anger att 96 halvnoter spelas på en minut

Legato (bundet) en tonföljd utförs utan avbrott mellan tonerna. Utmärks med legatobågar

Staccato (stacc.) utmärks med punkter och anger att tonen skall spelas/sjungas kort

Portato utförs med en mjuk ansats av tonen, på ett sätt mitt emellan legato och staccato. Portato anges med punkter och båge.

Legatobåge / fraseringsbåge används för att visa en fras

Bindebåge för att sammanbinda notvärden

Glissando (gliss.) = glidande rörelse mellan toner

Leggiero = lätt och luftigt

Ad libitum (ad lib.) = efter behag

Da capo (D.C) = omtagning från styckets början

Dal segno (D.S) = omtagning från tecknet

Fine = slut

D.C al fine = betyder omtagning från början till Fine.

Coda (svans) = avslutande del

Tutti = alla stämmor skall delta

Solo = endast en person sjunger / spelar

Divisi (div.) = stämman skall delas upp
Pizzicato (pizz.) = man knäpper fram tonen på ett stråk instrument
Arco = spel med stråke
Melism = en stavelse sjungs på flera toner

Den mänskliga röstens stämlägen delas upp i:

Sopran

Alt

Tenor

Bas

Mezzosopran: har ett röstläge något under sopranens med en mörkare klangfärg

Baryton: röstläget mellan tenor och bas

De vanligaste körformerna är:

Blandad kör (SATB)

Manskör

Damkör

Diskantkör